

Nr 22/2018 (wrzesień)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), dra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Nagrody Rektora UMK

Rektor UMK prof. dr hab. Andrzej Tretyn przyznał nagrody za osiągnięcia w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej, naukowo-badawczej oraz organizacyjnej w 2017 roku. Zostały one wręczone 19 września br. podczas uroczystości, która miała miejsce w Collegium Maximum. Jest to najwyższe wyróżnienie, jakie może otrzymać pracownik Uniwersytetu za swoją pracę. Rektor przyznaje je na wniosek dziekanów i kierowników jednostek. Wśród osób nagrodzonych znaleźli się także pracownicy Wydziału Nauk Historycznych. **Nagrody indywidualne III stopnia za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej** otrzymali: prof. dr hab. Jarosław Kłaczko, dr hab. Irena Dżurkova, Kossowska, prof. UMK, dr hab. Grzegorz Osipowicz. **Wyróżnienia indywidualne za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej:** prof. dr hab. Anna Drązkowska, prof. dr hab. Ewa Głowacka, dr hab. Krzysztof Kania, dr hab. Jolanta Małecka-Kukawka, prof. UMK, dr Katarzyna Peptowska, dr hab. Wojciech Piasek, prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz, prof. dr hab. Janusz Tandecki, dr hab. Arkadiusz Wagner. **Wyróżnienia indywidualne za osiągnięcia w działalności organizacyjnej:** prof. dr hab. Wojciech Chudziak, dr hab. Robert Degen, prof. dr hab. inż. Daniel Makowiecki, dr hab. Ryszard Mączyński, prof. UMK, prof. dr hab. Wiesław Sieradzan. **Wyróżnienia zespołowe za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej:** dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK, dr hab. Wiesław Nowosad, Tomasz Dudziński, prof. dr hab. Janusz Tandecki, dr hab. Krzysztof Kopiński, dr Liliana Lewandowska (z Biblioteki Uniwersyteckiej), prof. dr hab. Kazimierz Maliszewski, dr hab. Adam Kucharski. **Wyróżnienia zespołowe za osiągnięcia w działalności organizacyjnej:** prof. dr hab. Jarosław Kłaczko, prof. dr hab. Mirosław Golon, dr hab. Krzysztof Kania, dr Zbigniew Girzyński, dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska, prof. UMK, dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca, dr Natalia Pamuła-Cieślak, mgr Przemysław Krysiński, dr Piotr Rudera, prof. dr hab. Waldemar Rozynkowski, dr hab. Krzysztof Kopiński, dr hab. Maciej Krotofil.

Stypendium za publikację

Prof. dr hab. inż. Daniel Makowiecki z Instytutu Archeologii otrzymał od JM Rektora – prof. dr hab. Andrzeja Tretyna, stypendium za wysoko punktowaną publikację pt. „Foraging habitats and niche partitioning of European large herbivores during the Holocene. Insights from 3D dental microwear texture analysis”. Ukazała się ona w

czasopiśmie „Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology” (tom 490, 2018, s. 1–13, Impact Factor ISI: 2.375, punktacja MNiSW: 35.000).

Powołanie na eksperta

Dr hab. Małgorzata Kowalska z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii została powołana na eksperta Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w obszarze promocji uczelni za granicą. Agencja ma za zadanie prowadzić długofalową politykę na rzecz wsparcia mobilności akademickiej oraz projakościowego umiędzynarodowienia oferty polskich uczelni, m.in. przez realizację programów adresowanych do studentów i kadry naukowej tak z Polski, jak i z zagranicy.

Stypendium za publikację

Dr hab. Małgorzata Kowalska oraz dr hab. Veslava Osińska z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii otrzymały jednorazowe stypendium Rektora UMK za wysoko punktowaną publikację naukową pt. „Distribution of Data Elements and its relationship to the types of digital libraries”, opublikowaną w "Journal of Librarianship and Information Science" (wskaźnik Impact Factor: 1.089, punktacja MNiSW: 25).

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE

Konferencja w Barcelonie

W dniach 5-9 września br. w Barcelonie odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „24th Annual Meeting of European Association of Archaeologists”. Uczestniczyli w niej pracownicy Instytutu Archeologii: dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK (referat pt. „Silk or linen lace from archaeological research in Poland” oraz – wspólnie z dr hab. Wiesławem Nowosadem z Instytutu Historii i Archiwistyki - „Interdisciplinary studies of material culture of modern times on the example of the cemetery and the church in Płonkowo”); prof. dr hab. inż. Daniel Makowiecki (referat pt. „Horse – humane relationship among Slavs of The Early Medieval Poland read from zooarchaeology”); dr hab. Marcin Wiewióra, prof. UMK (referat pt. „Castrum terrae culmensis. New sources for the defense architecture of the Teutonic Knights”). Dr hab. Andrzej Pydyn z Zakładu Archeologii Podwodnej Instytutu Archeologii poprowadził sesję „Ancient and Medieval harbours – Gateways between cultures and communities”, na której wyniki prac badawczych prezentowali archeolodzy z całej Europy. Najnowsze wyniki badań zatopionego stanowiska archeologicznego w Pucku przedstawione zostały w referacie pt. „Early Medieval harbour in Puck, in Northern Poland and its reconstruction” autorstwa dr. hab. Andrzeja Pydyna i mgr. Mateusza Popka z Instytutu Archeologii oraz mgr Iwony Pomian z Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Liczną grupę stanowili też doktoranci archeologii, którzy przygotowali referaty: mgr Dawid Grupa („Influence of water and microorganisms on the preservation status of temples in Poland”); mgr Magdalena Kozicka („Bayesian approach in the Neolithic studies – remarks from Polish lowland”); mgr Magdalena Majorek („Elite coffins from 17–18th century in northern and eastern Poland”); Marcin Nowak („Textile brotherhood scapulars from archaeological research – finds in elites graves”); Sebastian Nowak („An alien, a freak or a vampire? Atypical burial from the church of the Holy Trinity in Byszewo – Poland”); mgr Magdalena Przymorska-Sztuczka („Tree bast string from Lusatian culture settlement in Grodno, Poland”); mgr Ewa Wielocha („Lonely game piece. Singular findings of medieval game pieces and gambling utensils and their status in

archaeological studies”) oraz postery: mgr Magdalena Kozicka, mgr Ewa Wielocha („The other kind of fieldwork. Archaeological edutainment, popularization and reenactment activities of the society of archaeology students”); Sebastian Nowak („Poor nobility or rich peasantry? A burial of a child from the church of the Holy Trinity in Byszewo – Poland”); mgr Maria Pronobis („The unique vessel from the Wielbark culture cemetery in Małe Czyste – Chełmno land, Poland”); mgr Ewa Wielocha („Snake on the plate. Chosen aspects of snake consumption in late medieval Europe”).

Dr Ewa Doleżyńska-Sewerniak na konferencji w Kijowie

Dr Ewa Doleżyńska-Sewerniak z Katedry Historii Sztuki i Kultury wygłosiła referat pt. „Zagadnienia z zakresu techniki i technologii malarstwa Szymona Czechowicza (1689-1775)” podczas XI Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej „Konserwacja naukowa. Historia, nowoczesność, sposób modernizacji”, zorganizowanej w dniach 11-14 września br. w Kijowie z okazji 80-lecia istnienia Narodowego Centrum Badawczego Ukrainy. Dr Doleżyńska-Sewerniak została zaproszona do udziału w symposium przez organizatorów: Ministerstwo Kultury Ukrainy, Narodowe Centrum Badawcze Konserwacji Ukrainy oraz Przedstawicielstwo Polskiej Akademii Nauk w Kijowie.

Konferencja w Rzeszowie

W dniach 18–20 września br. w Rzeszowie odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Magdalenian: chronology – territory – settlement – structures”, organizowana przez Uniwersytet Rzeszowski oraz Muzeum Morawskie w Brnie (Czechy). W konferencji uczestniczyli dr Magdalena Sudoł-Procyk i dr hab. Grzegorz Osipowicz z Instytutu Archeologii, prezentując poster pt. „A new Magdalenian site in Kleszczowa (Polish Jura). Technology and use of artifacts”.

Konferencja w Charkowie

W dniach 27-28 września br. na Charkowskim Uniwersytecie Narodowym im. W.N. Karazina odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana „1918 рік в історії Центрально-Східної Європи: до 100-річчя проголошення незалежності УНР та 100-річчя відродження Польської Державності” („1918 rok w historii Europy Środkowo-Wschodniej: z okazji 100-lecia ogłoszenia niepodległości Ukraińskiej Republiki Ludowej oraz 100-lecia odrodzenia Państwowości Polskiej”). Współorganizatorem konferencji był Instytut Historii i Archiwistyki, który w Charkowie reprezentował zastępca dyrektora - dr hab. Maciej Krotofil. Podczas obrad badacze z różnych ośrodków naukowych z Ukrainy i Polski wygłosili ponad 50 referatów. Uczestnicy konferencji odwiedzili także Cmentarz Ofiar Totalitaryzmu w Charkowie, gdzie pochowano oficerów Wojska Polskiego zamordowanych przez NKWD w 1940 r.

Konferencja na Sumatrze

Dr Rafał Beszterda z Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej wziął udział w dwudniowej konferencji „International Conference on Social Sciences, Humanities and Law – ICONSHEL”, zorganizowanej przez Andalas University w Padangu, stolicy Sumatry Zachodniej (5-6 września br.). Wygłosił tam referat pt. „Cultural Features of Himalayan Beekeeping in Kinnaur, Himachal Pradesh, India”, który wzbudził spore zainteresowanie uczestników, bowiem Indonezja słynie z hodowli pszczoł i produkcji miodów.

Wykłady prof. dr. hab. Jana Wiktora Sienkiewicza

Podczas Zjazdu i Międzynarodowej Konferencji „Pamięć Pokoleń – Generations Remember”, zorganizowanej w dniach 15-16 września br. w Warszawie przez Fundację „Kresy-Syberia”, prof. dr. hab. Jan Wiktor Sienkiewicz wygłosił wykład pt. „Moja droga do Artystów Andersa”.

INNE WYDARZENIA

Warsztaty dla bibliotekarzy

Pod koniec września br. dr hab. Małgorzata Kowalska oraz mgr Przemysław Krysiński z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii poprowadzili w Książnicy Kopernikańskiej warsztaty dla bibliotekarzy województwa kujawsko-pomorskiego z zakresu wyszukiwania informacji, kreowania elektronicznego wizerunku oraz tworzenia aplikacji edukacyjnych. Warsztaty realizowane były w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Partnerstwo dla książki".

Skarbiec nauki polskiej

17 września br. dr Marcin Sumowski był gościem audycji *Skarbiec nauki polskiej*, emitowanej na antenie Programu Drugiego Polskiego Radia, gdzie opowiedział o duchowieństwie średniowiecznego Torunia <https://www.polskieradio.pl/8/650/Artykul/2190448,Duchowienstwo-w-s%CC%81redniowiecznym-Toruniu>

V Forum Edukatorów Archiwalnych

Dr Agnieszka Rosa i dr hab. Marlena Jabłońska w ramach Sekcji Edukacji Archiwalnej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi, Archiwum Państwowym w Łodzi oraz Wydziałem Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego organizowały V Forum Edukatorów Archiwalnych. Spotkanie odbyło się w dniach 17-18 września br. w Łodzi i poświęcone było konkursom w działalności edukacyjnej archiwów. Ponadto dr Agnieszka Rosa współprowadziła „Przegląd konkursów historycznych i tematycznych organizowanych w polskich archiwach”, a dr hab. Marlena Jabłońska wygłosiła referat pt. „Organizator zwyciężcą, czyli o korzyściach płynących z konkursów w archiwach”.

Cykl szkoleń z zakresu komunikacji społecznej w archiwach

Dr hab. Marlena Jabłońska na zaproszenie Archiwum Państwowego w Koszalinie i Archiwum Państwowego w Szczecinie przeprowadziła w dniach 24-25 września br. cykl szkoleń z zakresu komunikacji społecznej w archiwach. W warsztatach udział wzięło blisko 60 osób. Ich organizacja była rezultatem dobrej współpracy toruńskiego ośrodka naukowego z otoczeniem zewnętrznym. Szkolenia z tego zakresu dr hab. Marlena Jabłońska prowadziła wcześniej dla innych archiwów oraz Stowarzyszenia Archiwistów Polskich i Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych.

Uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom studiów podyplomowych

W sobotę 29 września br., w Collegium Humanisticum miała miejsce uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom studiów podyplomowych w zakresie archiwistyki i zarządzania dokumentacją oraz kancelarii tajnej i ochrony informacji niejawnych. W uroczystości oprócz absolwentów udział wzięli: Pani Prodzikan dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska, prof. UMK, prof. dr hab. Wanda Krystyna Roman, dr hab. Krzysztof Kopiński, prof. UMK, dr hab. Marlena Jabłońska, dr hab. Robert Degen i dr Katarzyna Pełowska. Prof. dr hab. Wanda Krystyna Roman wygłosiła, zgodnie z wieloletnią tradycją, wykład pt. "Polskie archiwum wojenne".

ArcheoMarket

W dniach 15–23 września br. studenci, doktoranci i pracownicy Instytutu Archeologii brali udział w XXIV Festynie Archeologicznym pt. „ArcheoMarket. Od wymiany po stragany”, zorganizowanym przez Narodowe Muzeum Archeologiczne w Biskupinie. Przygotowane na to wydarzenie stoisko informacyjno-promocyjne cieszyło się dużym zainteresowaniem. Odwiedzający je turyści mogli zapoznać się z ofertą edukacyjną i działalnością badawczą Uczelni. Ponadto studenci i doktoranci Instytutu Archeologii odtwarzali życie codzienne ludności kultury łużyckiej na terenie osady obronnej, a także przybliżali znaczenie handlu i płodów rolnych w okresie wczesnego średniowiecza. Dziękujemy Dyrekcji Muzeum za możliwość uczestnictwa i współtworzenia kolejnej edycji festynu. Już teraz zapraszamy wszystkich na jubileuszowy XXV Festyn Archeologiczny w 2019 roku.

Światowe Forum Kultury Polonijnej

Wykładem prof. dr. hab. Jana Wiktora Sienkiewicza, pt. „Polska sztuka na emigracji wobec niepodległości i podległości Polski w latach 1918-1989”, rozpoczęły się obrady Światowego Forum Kultury Polonijnej w ramach V Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, który miał miejsce w Warszawie w Senacie RP i Parlamencie RP w dniach 20-23 września br. W Zjeździe wzięło udział ponad 600 przedstawicieli Polonii, reprezentujących skupiska polskiej emigracji ze wszystkich kontynentów świata. V Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy zorganizowany był przez Senat RP, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Radę Polonii Świata pod patronatem honorowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy. Prof. dr hab. Jan Wiktor Sienkiewicz, wraz z Markiem Domaradzkiem z Kanady i Martą Sokołowską z Polski, był współtwórcą całego programu Światowego Forum Kultury Polonijnej.

POLSKA MISJA HISTORYCZNA

Goście w Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu

We wrześniu br. Polska Misja Historyczna gościła dziewięcioro stypendystów. Badania w Würzburgu prowadzili między innymi pracownicy i doktoranci dwóch jednostek UMK: Wydziału Nauk Historycznych (dr Katarzyna Krupska, mgr Anna Maleszka, prof. dr hab. Szymon Olszaniec) oraz Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych (prof. dr hab. Wiesław Wacławczyk). W Misji, w ostatnim miesiącu, pracowali naukowo także badacze z innych instytucji: dr Agnieszka Chłosta-Sikorska (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie), dr Laura Koba (Uniwersytet Jagielloński), dr Bartłomiej Łyczak, dr hab. Robert Suski (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. Leszek Zygnier (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie). Stypendia zostały ufundowane przez

JM Rektora UMK prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna oraz Bawarską Kancelarię Państwową. Bliższe informacje: <http://pmh.umk.pl/start/stypendysci-i-goscie-pmh>

Spotkania ze stypendystami

Przebywający w Polskiej Misji Historycznej stypendyści przedstawili prowadzone przez siebie badania podczas otwartych dla publiczności spotkań w biurze tej placówki. Referaty odzwierciedlały różnorodność zainteresowań naukowych pracowników i doktorantów polskich uczelni. Zostały wygłoszone w języku niemieckim lub angielskim. W omawianym okresie odbyły się trzy spotkania. Bliższe informacje: <http://pmh.umk.pl/de/aktuelles/treffen-mit-einer-polnischen-wissenschaftlerin-am-24-april-2018>

Konferencja „W drodze do nowych brzegów. Miasto i rzeka w transregionalnym europejskim dyskursie”

W dniach 17-18 września br. w Würzburgu odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Unterwegs zu neuen Ufern. Stadt und Fluss im transregionalen europäischen Diskurs” („W drodze do nowych brzegów. Miasto i rzeka w transregionalnym europejskim dyskursie”). Sesja została organizowana przez Polską Misję Historyczną i Stadtarchiv Würzburg (Archiwum Miejskie w Würzburgu), we współpracy z Zakładem Historii Krajów Bałtyckich (Instytutu Historii i Archiwistyki UMK) oraz Uniwersytetem Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu. Bliższe informacje oraz program konferencji można znaleźć na stronie: <http://pmh.umk.pl/start/konferencja-naukowa-unterwegs-zu-neuen-ufern-w-wurzburgu>

Posiedzenie Rady Naukowej

19 września br. odbyło się coroczne posiedzenie Rady Naukowej Polskiej Misji Historycznej. Bliżej o tym gremium: <http://pmh.umk.pl/start/dzialalnosc/rada-naukowa>

Biuletyn Polskiej Misji Historycznej

We wrześniu ukazał się kolejny numer rocznika „Biuletyn Polskiej Misji Historycznej”: nr 13 (2018). Tom ten zawiera 9 artykułów, 9 omówień i recenzji, a także sprawozdanie z konferencji naukowej poświęconej rękopisom w Berlinie. „Biuletyn” znajduje się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: w wykazie z dnia 9 grudnia 2016 roku, część B przyznano rocznikowi 7 punktów. Z kolei w Index Copernicus Journals Master List za rok 2016 „Biuletyn” otrzymał 88.01 punktów. Zawartość tego tomu jest dostępna bezpłatnie na Akademickiej Platformie Czasopism: <http://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/BPMH/index>

DOKTORATY

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie archeologia:

- Ewa Jurzysta - *Schyłkowy paleolit Doliny Górnej Narwi*; promotor: prof. dr hab. Krzysztof Cyrek; data nadania stopnia: 18 września 2018

Stopień doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia:

- Piotr Bewicz - *Zwrot archiwalny. Fenomen archiwum we współczesnej humanistyce*; promotor: dr hab. Waldemar Chorążyczewski, prof. UMK; data nadania stopnia: 18 września 2018
- Agnieszka Laddach - *Janusz Stanisław Pasierb - teolog, historyk sztuki, teoretyk kultury*; promotor: prof. dr hab. Kazimierz Maliszewski; data nadania stopnia: 18 września 2018
- Mariusz Mróz - *L'Armée Française w ocenach polskich kół wojskowych 1918-1939*; promotor: prof. dr hab. Waldemar Rezmer; data nadania stopnia: 18 września 2018
- Dobrochna Olszewska - *Tożsamość i kultura mniejszości chińskiej na Bali w latach 1949-2015*; promotor: prof. dr hab. Mirosław Golon; data nadania stopnia: 18 września 2018
- Karolina Smolarek - *Muzyka okolicznościowa, jej twórcy i wykonawcy we wczesnonowożytnym Toruniu (XVI - XVIII w.)*; promotor: prof. dr hab. Krzysztof Mikulski; data nadania stopnia: 18 września 2018
- Halszka Wierzbicka - *<<Muthiana orèra>>. Stać się kobietą Lomwe*; promotor: dr hab. Wojciech Olszewski, prof. UMK; data nadania stopnia: 18 września 2018

NOWE PUBLIKACJE

- Jarosław Dumanowski, *Kucharz doskonały. Sekrety kuchmistrzowskie Wojciecha Wielądki*, Warszawa: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, 2018.
- *Łowiectwo w grafice europejskiej od XV do XVIII wieku z kolekcji Ryszarda Wagnera*, oprac. Arkadiusz Wagner, Poznań: Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego w Wielkopolsce, 2018.
- Robert Rybak, *Dyscyplina wojskowa a gotowość bojowa. Analiza stanu dyscypliny wojskowej w Marynarce Wojennej w wybranych okresach XX i XXI wieku*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, dr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Przemysław Krysiński.